

ЮВІЛЕЇ

БЕРЕГІНЯ ІСТОРІЇ ПРИРОДОЗНАВСТВА ПОЛТАВЩИНИ (з нагоди 70-річчя Світлани Леонідівни Кигим)

Серед найавторитетніших знавців природи Полтавщини сучасності, об'єктивно та професійно виокремлюється постать завідувача науково-дослідного експозиційного відділу природи Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського – Світлана Леонідівна Кигим. Біолог за фахом, після закінчення у 1971 році природничого факультету Полтавського педагогічного інституту ім. В.Г. Короленка вона у перші дні 1972 року почала працювати у Музеї. Тут пройшла гідний шлях від молодшого наукового співробітника до завідувача відділом, який очолила 20 грудня 1985 року. За майже піввіковий період життя у стінах цієї знакової для України установи, ювілярка стала не тільки музейницею, а й знаним краєзнавцем і науковцем, уся робота якого базується на пошуковій роботі. Красномовне свідчення цьому її чисельні (понад 300) публікації у різних газетах, журналах, збірках та низка якісних та змістовних монографій.

Світлана Леонідівна не тільки всебічно та повно веде екскурсії відділом, а і залами всього Музею. Вона із знанням справи, повно та ґрунтовно може розповісти про кожний із представлених природничих експонатів. Адже багато із них зібрані її власними стараннями та творчими пошуками колег по відділу, який вона очолює. Тут, саме з її ініціативи створені фонди видатних природодослідників та натуралістів світового виміру, перш за все – засновника музею Василя Докучаєва та його учня – академіка Володимира Вернадського. Подібного, найбільш повно описаного та задокументованого зібрання матеріалів діяльності цих велетів думки, їх власних речей, альбомів, книг, публікацій, зображень не має жодна установа не тільки у нашій державі, але без пафосного перебільшення й світу! І це найкращий приклад самовідданої праці музейника, який таким чином пов'язує покоління та не дає права на їх забуття. З огляду на це, Світлана Леонідівна, та згадані її напрацювання постійно цитуються багатьма авторами із близького та далекого зарубіжжя, не кажучи вже про вітчизняні фахові та академічні видання, перш за все присвячені В.І. Вернадському. Вивченню його життя на Полтавщині та в Україні ювілярка присвятила майже три десятиріччя, ставши за цей період одним із провідних Вернадистів усього пострадянського простору. Із цього напрямку С.Л. Кигим, у творчій співдружності із іншими полтавцями, видала декілька книг та велику кількість різних друкованих праць. Більшість із них активно використовуються різними верствами населення – від школярів, – до академіків. Апофеозом професійності ювілярки у цьому напрямку слід вважати виставку на честь 150-річчя В.І. Вернадського у 2013 році. Недарма вона була віднесена до подій року у культурному житті Полтавщини, а її організатори, серед яких

і С.Л. Кигим, відмічені обласною премією Івана Котляревського. Крім цього, Світлану Леонідівну було нагороджено ювілейною Почесною грамотою Президії Національної академії наук України та її Комісії з наукової спадщини В.І. Вернадського. Примітно, що і інші її творчі наробки – колективні монографії на честь В.В. Докучаєва та В.І. Вернадського отримали схвальну суспільну оцінку не тільки у вигляді багаточисельних позитивних рецензій, а й були пошановані крайовими преміями Самійла Величка, Володимира Малика та Володимира Короленка. Знаковими для краєзнавців, музейників та освітян України стали книги за авторства С.Л. Кигим, присвячені неперевершеному орнітологу та культурологу Миколі Гавриленку, плеяді природодослідників та перших завідувачів Полтавського краєзнавчого музею – Михайлові Олеховському, Миколі Николаєву. Вони були визнані кращими книгами Полтавщини 2009 і 2016 років відповідно. У 2014 році Світлану Леонідівну було нагороджено Почесною грамотою Президії Національної академії аграрних наук України з нагоди 130-річчя сільськогосподарської дослідної справи та створення Полтавського дослідного поля.

Знаменну роль відіграла С.Л. Кигим, разом із колегами по відділу, в проведенні у 2015 році численних заходів, пов'язаних із святкуванням в Україні 150-річчя Полтавського сільськогосподарського товариства. Це були багаточисленні виступи по телебаченню, статті у пресі, виступи на конференціях. Піонерною була виставка у стінах Музею. Її концепцію та тематико-експозиційний план розробила С.Л. Кигим на підставі написаної спільно з В.М. Самородовим монографії «Полтавське сільськогосподарське товариство (1865-1920 рр.): історія, звичаї, першопостаті» (2015 р.). За усе содіяння в цій царині Світлана Леонідівна була нагороджена спеціальною пам'ятною медаллю, а також Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом». І це об'єктивно, адже як показує усе викладене, такі заслуги вона має – зроблено ще більше ніж ми навели. Приємніше й те, що і багато творчих планів на майбутнє. Тож, до нових висот високо достойна ювілярко!

В.М. Самородов, Л.В. Чеботарьова